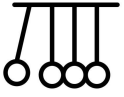

TURKEY'S UNHEARD VOICES

Popüler Olmayan Popülizm: Aşırı Politikaların Gerçek Etkisine Dair Bir Görüş

POLITICS

EGE İŞERİ

Giriş

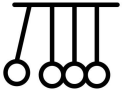
Günümüzün siyasi atmosferi neredeyse her zaman aynı döngüyü tekrar ediyor. Demokrasiler, totaliter rejimlerin yeşermesi için birer kuluçka alanına dönüşüyor. Bu durumun nasıl ve neden ortaya çıktığı soruları bana göre zaten yeterince açıklanmış konular ve bu yazının odak noktası değil. Benim tartışmak istediğim asıl mesele, yükselen bu totaliter hareketlerin gerçekten iddia edildiği kadar güçlü ve baskın olup olmadığı. Bunun için öncelikle siyasette pratiklik kavramını, yani devlet yönetiminin nasıl yapılması gerektiğini yeniden gündeme getirmeye çalışacağım. Farklı ülkelerdeki aşırı hareketlere dair öngörülere bakarak, bu hareketlerin kullandıkları politik platformları geçmişteki benzer örneklerle karşılaştıracam. Çünkü eğer bu hareketlerin vaat ettikleri politikalar, geçmişte devlet yönetimi açısından uygulanamaz bulunan fikirleri taklit ediyorsa, o zaman bu hareketlerin başarısı da boş vaatlerden ibarettir. Dolayısıyla bu tür hareketlerin etkisinin geçici olduğunu, kamuoyunun kısa süreli yönelimlerine bağlı olarak bir süre sonra yerini yeniden sağduyulu politikalara bırakacağını varsayıyorum.

Bu hareketlerin gerçek değerini anlamak için önce karmaşık devlet meselelerine karşı pratik çözümler üretebilme yeteneğini ayırt etmeyi öğrenmek gerekir. Konu elbette etik dâhil birçok alanda genişletilebilir, ancak burada sadece pratik politikaları, uygulanamaz olanlardan ayıran özellikler üzerinde duracağım. Bu çerçevede Birleşik Krallık'taki bazı politika kararlarını örnek olarak ele alacağım.

Gelişme

Bu anlamda devlet yönetiminde yapılan en büyük hatalardan biri, bugün hâlâ Britanya siyasetini meşgul eden Brexit'tir. İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması, her ne kadar Avrupa şüpheciliği fikri eskiye dayansa da, bir soruna çözüm olmaktan çok siyasi bir hamleydi ve Reform UK gibi hareketleri beklenmedik şekilde popülerleştirdi. Konuya kısaca değinmek gerekirse, İngilizlerin bugün yaşadığı birçok sorunun kökeni, yüzde 51'e karşı 48 oyla alınan ve yönünü şaşırmış bir karara dayanıyor. Bir zamanların en güçlü imparatorluğu, savaş sonrası Avrupa'nın en büyük sosyoekonomik birliğinden ayrılarak yalnızlaştı ve yıllarca yasama enerjisini boşa harcadı. Brexit, hedefi belirsiz, devletin zamanını israf eden ve istikrarsızlık yaratan bir karardı; vaatlerinden hiçbirini yerine getirmede. Uzun tartışmaların sonunda, aslında devlet yönetiminde etkili politikaların genellikle sağduyuya dayalı, açık ve uygulanabilir olduğu gerçeği ortaya çıkıyor. Artık sözlerin kıt, aklın az bulunduğu Orta Çağ'da yaşamıyoruz. Günümüzün siyasi kurumları, ideolojik farklılıklarına rağmen, tarihte hiç olmadığı kadar güçlü bilgi ağlarına sahip.

Burada şu soru ortaya çıkıyor: Bu kadar uygulanamaz politik yaklaşımlar nasıl oluyor da halkın gerçek temsilcileri gibi görünebiliyor? Benim savım şu: Bu tür hareketlerin gücü, doğrudan pratikliklerinden değil, halkı etkileyen güçlü retoriklerinden kaynaklanıyor. Fairclough'un da belirttiği gibi, medyanın siyaset üzerindeki etkisi, politika yerine "etkileyici kişilikler" üretmeye başladı. Bu da toplumun dengesizleşmesini açıklayan makul bir cevap sunuyor. Popülist hareketlerin kökeni hiçbir zaman sağduyuya dayanmadı; onların gücü,

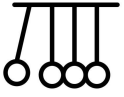
halkta uyandırdıkları yankıdan geldi. Elbette bu ideallerin halk tarafından benimsenmesi mümkün olabilir, ancak bu bir tesadüf olarak değerlendirilmelidir, kural olarak değil.

Bu noktada akla şu soru geliyor: Bu tür hareketlerin ömrü ne kadar? Tarih bize bu konuda rahatsız edici ama öğretici bir tablo sunuyor. Böyle hareketler genellikle ortadan kalktıklarında değil, başarıya ulaştıklarında dönüşüyorlar. Başarı, onların sönmesi değil, aksine daha da güçlenmesi anlamına geliyor. Demokrasi de bunun en iyi örneği. Karşılaştığı tüm engellere rağmen gelişmeye devam ediyor ve bir zamanlar imkânsız görülen alanlara genişliyor. Bu yazıda ele alınan hareketler de demokrasi gibi durağan değil. Örneğin Brexit hareketi, İngiltere’de daha köklü reform taleplerinin doğmasına yol açtı; tıpkı 1800’lerdeki Whig’lerin Reform hareketinde olduğu gibi.

Sonuç

Bugünkü gelişmelerin rahatsız edici görünümü, aslında bir felaketin habercisi değil. İnsanlık tarihinin geniş zaman çizelgesinde bu, sadece küçük bir nokta. Tarih bize gösteriyor ki, demokrasi hareketi bugün tartıştığımız bu akımların bir yansıması gibidir; ancak çok daha büyük ölçekte ve onları içinde barındıran bir yapı olarak. İki savaş arası Avrupa dönemi karanlık ve kaotik bir dönemdi ama insan aklının sonu değildi. O dönem, yalnızca bir Alman diktatörlüğünü değil, bir Rus rejimini de aşmayı başardı. Zaman, insanlığın en yavaş ama en sadık müttefikidir.

Dolayısıyla “popülizm gerçekten söylendiği kadar mı popüler?” sorusuna verilebilecek cevap şudur: Evet, kendi zamanında öyleydi. Fakat bu dönemi insanlığın sonu olarak görmek büyük bir yanılgı olur. Akıl sonunda her zaman galip gelir ve makul politikalar yeniden hâkimiyet kurar. İnsanlık ne kadar basit umutlara, duygusal tepkilere ve ani hatalara açık olursa olsun, tarih şunu gösteriyor: Şimdiye kadar hiçbir güç insanın özündeki direnci tamamen yenemedi.

TURKEY'S UNHEARD VOICES